

ADI- SOYADI: Dilek AKALIN YALNIZ

BAŞLIK: Cumhuriyetten Günümüze İlköğretim I. Kademe Sosyal Bilgiler Programlarının Atatürk İlkelerine Göre Değerlendirilmesi

ÖZET

Ulusal Bağımsızlık Savaşı sonrası kurulan Cumhuriyetle birlikte kişi egemenliğinden ulus egemenliğine, dini eğitimden Milli Eğitime geçilmiştir. Nitekim, Osmanlı Devleti'nde eğitimde dini temeller ağır basıyordu. Cumhuriyetin ilanından kısa bir süre sonra yapılan çalışmalarla; çağdaş, laik, bilimsel, eşitlikçi, işlevsel ve milli bir eğitim sistemine doğru gidilmeye çalışılmıştır. Nitekim bu alanda bir dizi kanuni düzenlemeler de yapılmıştır. (Tevhid-i Tedrisat Kanunu, Latin Alfabesinin Kabulü, Millet Mektepleri vb.)

Diğer yandan, ilköğretimde yeni düzenlemelere gidilmiş ve yurt dışından yabancı uzmanlar çağırılarak onların da katkılarıyla yeni ilköğretim programları oluşturulmuştur. Bunlar; 1924, 1926, 1930, 1936, 1948, 1962, 1968 programlarıdır. Bu programlarda zamanla değişiklik yapılmıştır. Mevcut program öncesi köklü değişiklikler 1998'de yapılmış ve 2004–2005 öğretim yılına kadar sürmüştür. Daha sonra 2004–2005 öğretim yılında bir taslak program oluşturulmuş ve bu program 2005–2006 öğretim yılında uygulanmaya konmuştur.

1924'ten 2004–2005 öğretim yılına kadar yürürlükte olan İlköğretim Programının eğitim felsefesinin temelini Atatürk İlkeleri çerçevesinde, cumhuriyetçilik, millilik oluştururken, mevcut programın felsefesini yerelleşme ve küreselleşme oluşturmaktadır.

Nitekim 1998'den 2004'e kadar okutulan İlköğretim Sosyal Bilgiler Programının genel amaçlarında Atatürk, Türk, Vatan, Millet, Cumhuriyet ve Milli kavramlar 43 kez işlenmiş iken, mevcut programda 10 kez geçmektedir.

1998'de 5. sınıflarda okutulan Sosyal Bilgiler ders kitabında yer alan ulusal kavramların toplam sayısı 1139'dur. Bu kavramların 1074'ü mevcut programda yer verilmeyen “*Vatan ve Millet*” ve “*Cumhuriyete Nasıl Kavuştuk*” ünitelerinde yer alıyordu. Mevcut program tüm dünyada bireysel, toplumsal ve ekonomik alanda yaşanmakta olan değişimleri ve gelişmeleri göz önüne alınarak hazırlanmıştır. Ancak,

Türkiye Cumhuriyetinin ve Türk Eğitim felsefesinin temelini teşkil eden millilikten uzak olduğu gibi Atatürk İlkelerini ise tamamen kapsamamaktadır. Atatürk İlkelerinin ve Atatürkçülüğün öğrencilere kavratılması konusunda eksiklikler içermektedir.

ANAHTAR SÖZCÜKLER: Atatürkçülük, Atatürk İlkeleri, Milli Eğitim, Program, İlköğretim, Kazanım.